

شهر/ منطقه خوی	استان آذربایجانغربی	کد پرسنلی ۱۲۴۹۲۲۵۴	نام و نام خانوادگی رعنا احمدزاده پورناکی
	تلفن ثابت ۰۴۴ - ۳۶۳۴۲۱۹۰	تلفن همراه ۰۹۱۹۲۵۷۹۱۸۱	دبیرستان پیامبر اعظم

مقایسه یادگیری زبان انگلیسی

از طریق روش تدریس سنتی و روش تدریس الکترونیکی

تهیه کننده:

رعنا احمدزاده پورناکی

دبیر زبان انگلیسی

دبیرستان صدیقه کبری شهرستان خوی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- مقدمه

پیشرفت هر جامعه ای با توان آموزشی آن جامعه ارتباط مستقیم و تنگاتنگی دارد. و میزان دستیابی دانش آموزان به اهداف آموزشی مشخص، کارآیی سیستم آموزشی را مشخص می نماید. روشهای آموزش سنتی که در آنها معلم تنها ارائه دهنده اطلاعات و دانسته ها و دانش آموزان پذیرنده غیرفعال آنهاست؛ برخاسته از نگاهی تک بعدی به آموزش است که وظیفه ای آموزش و پرورش را تنها انتقال دانش به دانش آموزان می داند. در روشها و آموزش نوین که به فعال بودن دانش آموزان و رشد همه ابعاد وجودی آنها تاکید می شود، آموزش دهنده نه فقط انتقال دهنده دانش، بلکه تسهیل کننده فرایند آموزش و رشد ویژگیهای شناختی، عاطفی و رفتاری دانش آموزان است. در اواخر سال ۱۹۹۷ «الیوت میسی^۱» گفت: «یادگیری الکترونیکی عبارت است از استفاده از فناوری شبکه برای طراحی، تحویل، انتخاب، اداره و توسعه یادگیری^۲». هورتون با اشاره به وجود تعاریف پیچیده فراوان از یادگیری الکترونیکی، تعریف ساده ای را برمیگزیند: «یادگیری الکترونیکی عبارت است از کاربرد فناوریهای اطلاعاتی و رایانه ای برای خلق تجربه ای یادگیری^۳» (بابایی، ۱۳۸۷: ۷۹). کلارک^۴ و مایر^۵ یادگیری الکترونیکی را به عنوان آموزش آرایه شده از طریق دیسک نوری، اینترنت یا اینترنت با ویژگیهای زیر تعریف می کنند:

- گنجاندن محتوای مرتبط با هدف یادگیری؛

- استفاده از روش تعاملی، مانند کاربرد مثال و تمرین برای کمک به یادگیری؛

- استفاده از عناصر رسانه ای مانند واژه ها و تصاویر برای آرایه متن و روشها

- ایجاد دانش نو و مهارتها مرتبط با هدفهای یادگیری فردی یا مربوط به بهبود کارآیی سازمانی. (همان، ۸۰ و ۸۱)

استفاده از محیطهای چند رسانه ای با امکان انتقال اطلاعات به صورت صوت، تصویر، متن، نقاشی و با استفاده از اصول طراحی وب موجب ایجاد علاقه و انگیزه در یادگیرندگان گردیده است. انعطاف پذیری در طراحی محتوا، تعاملی بودن، استفاده از مشارکت گروهی، انفرادی ساختن آموزش و یادگیری مستقل از دیگر مزایای استفاده از یادگیری الکترونیکی است که با فراهم آوردن تصاویر زیبا، گرافیک و صدای جذاب، انگیزه یادگیری برای مخاطب را چندین برابر نموده است. همچنین با استفاده از این وسیله، معلم تنها منبع انتقال دانش نبوده، بلکه نقش وی تسهیل امر آموزش می باشد. بر همین اساس بسیاری از نظام های آموزشی در دهه های اخیر سعی کرده اند با ورود و کاربرد این تکنولوژی جدید، یادگیری را با کمترین زمان بهبود بخشند (فهیمی، ۲۰۰۱).

از نظر بکر^۶ (۱۹۹۱) رایانه ها نقش های گوناگونی را در مدارس بازی میکنند. آنها برای تدریس و تسهیل مطالعه مطالب دشوار و همچنین در ایجاد فرصت هایی برای دانش آموزان در زمینه استفاده از فناوری کمک میکنند و ابزارهایی سودمند برای اجرای تکالیف مدرسهای هستند (شیخ زاده ومهر محمدی، ۱۳۸۳).

یادگیری الکترونیکی یکی از روشهای جدید آموزشی مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات است که با محور قرار دادن انسان به عنوان یادگیرنده فعال، میتواند تمامی اشکال آموزش و پرورش و یادگیری را در قرن بیست و یکم متحول سازد و به چالش حاصل از میزان تقاضای اجتماعی برای آموزش و فقدان منابع آموزشی کافی پایان دهد. (زارعی، ۱۳۸۷)

دامنه کاربردهای آموزشی فناوری اطلاعات بسیار وسیع است. در یک طرف آن فعالیت های بسیار محدود است که عمدتاً بر پایه روش های سنتی قرار دارد و در طرف دیگر آن، تغییرات اساسی در رویکردهای تدریس قرار می گیرد. به عنوان مثال، بعضی از معلمان از وایت برد تعاملی در نمایش دادن محتوا و نظریات در مباحث کلاسی به

^۱ . Elliot Missy

^۲ . cross ,jay: 2004

^۳ . Horton,2006,p1

^۴ . Ruth Calvin Clarck

^۵ . Richard E.Mayer

^۶ . becker

روش سنتی استفاده می کنند، در حالی که معلمان دیگر اجازه می دهند دانش آموزان برای نشان دادن نمایشنامه هایی که خودشان طراحی و فیلمبرداری کرده اند، در کلاس از این وسیله استفاده کنند. مطالعات نشان می دهد موثرترین کاربرد فناوری اطلاعات آن است که معلم و برنامه های نرم افزاری، فهم و فکر دانش آموز را به چالش می کشاند و این کار از طریق شرکت تمامی دانش آموزان در بحث کلاسی با استفاده از وایت برد تعاملی و یا کار دانش آموزان با رایانه به صورت فردی و گروه های دوفره صورت می گیرد. اگر معلم مهارت سازماندهی دانش آموزان را بر مبنای فعالیت هایی مبتنی بر فناوری اطلاعات داشته باشد، آن گاه کارایی کلاسی و فردی دانش آموزان می تواند به موازات هم موثر باشد (غفاری، ۱۳۸۸، ص ۲).

در آموزش الکترونیکی برخلاف آموزش سنتی محوریت بر خودآموزی دانش آموز استوار است و در واقع دانش آموز محور می باشد. روش تدریس مبتنی بر فن آوری اطلاعات و ارتباطات به معلم و دانش آموز کمک می کند تا در اتخاذ یک روش یادگیرنده محور فعالیت کنند (هادجرویت^۱، ۲۰۱۰).

آموزش مبتنی بر وب به خاطر داشتن تعامل پویا، مقدار زیادی از اطلاعات را از طریق تعاملات گوناگونی که باعث ایجاد یک محیط اکتشافی برای فراگیران می شود، ارائه می دهد، همچنین فرصت های زیادی را برای فراگیران فراهم می کند تا به کشف و یافتن بپردازند و چیزهایی را براساس نیازهای خود یاد بگیرند. همچنین فراگیران می توانند برای رسیدن به اهداف مورد نظرشان، مسیرهای یادگیری انفرادی ایجاد کنند، مطابق با سرعت خود پیش بروند و به اندازه ی نیازشان اطلاعات اضافی بازیابی کنند. در واقع آموزش سنتی، تبدیل به کشف اطلاعات شده است. آموزش مبتنی بر فن آوری اطلاعات و ارتباطات به خاطر داشتن برنامه زمانی انعطاف پذیر، این امکان را به فراگیران می دهد که محتوای دوره را از طریق شبکه ی رایانه ای در هر زمان و مکانی مطالعه کنند (زارعی زوارکی، ۱۳۸۷، ۵۷).

به باور روکرو اندرسون شیوه های آموزش مبتنی بر وب باید، انعطاف پذیری شناختی را در دانش آموزان گسترش دهد و آنان درک کنند که برای هر سؤال الزاما یک جواب صحیح وجود ندارد. به عقیده آنها شیوه های آموزش مبتنی بر وب باید بر مسأله محوری تأکید کند و فرصت های تعامل در شکل های مختلف را برای دانش آموزان ایجاد کند (سراجی، ۱۳۸۶).

به عقیده ی هولمز و بهان، اصطلاح فن آوری اطلاعات، فن آوری های نوین مانند رایانه، فکس، میکرو الکترونیک ها، ارتباط از راه دور و نیز فن آوری های قدیمی تر نظیر نظام های بایگانی اسناد، ماشین های محاسباتی مکانیکی، چاپ و حکاکی را دربر می گیرد. البته نباید فن آوری اطلاعات را معادل اینترنت یا رایانه دانست، اینترنت و رایانه، فن آوری هایی با قابلیت بالا و اصولا یک ابزار هستند، در حالی که فن آوری اطلاعات یک اندیشه، یک فرهنگ و یک جریان فکری اثرگذار است. یادگیری الکترونیکی به آن نوع از یادگیری گفته می شود که در محیط شبکه به وقوع می پیوندد که در آن مجموعه ای از فن آوری های چند رسانه ای، فرارسانه ای و ارتباطات از راه دور به خدمت گرفته می شود. اینترنت، محور اساسی تحولی است که یادگیری الکترونیکی را به وجود آورده است. یادگیری الکترونیک، از طریق ابزارهای الکترونیکی و با بهره گیری از ارتباطات شبکه ای صورت می گیرد (زارعی زوارکی، ۱۳۷۸).

در این رویکرد برای ارائه ی محتوا، از عناصر اطلاعاتی با فرمت های متفاوت نظیر متن، وی دیو، صدا، انیمیشن، گرافیک و محیط های مجازی یا شبیه سازی شده استفاده می نماید. کامپیوتر نه تنها در ضمن فرآیند یادگیری بازخورد فوری فراهم می آورد، بلکه بازخورد فوری از نتایج یادگیری، برای یادگیرنده و معلم نیز تدارک می بیند. بسته به اینکه دانش آموزان چگونه عمل می کنند، معلم می تواند بفهمد که مواد آموزشی به درستی کارشان را انجام می دهند یا نه و براساس نتایج به دست آمده اصلاحات لازم را در مورد آموزشی به عمل آورد (هرگنهان و السون، ۱۳۷۹).

^۱ . Hadjerrouit

^۲ . Hergenhanh & Elsson

محتواهای الکترونیکی این فرصت را برای فراگیران فراهم می کنند تا در مواردی مانند شرکت در یادگیری، روش به کارگیری ابزار، زمان لازم برای یادگیری، میزان و سطح یادگیری، محل یادگیری و فرد یاددهنده تصمیم بگیرند (کدیور، ۱۳۸۸). و به این دلایل انگیزه بالایی برای یادگیری دارند. به کارگیری نرم افزار آموزشی در محیط های یادگیری راه مناسب و لازم برای کشف و دسترسی به منابع اطلاعاتی در جهت آماده سازی فراگیرندگان برای زندگی آینده است. کیفیت آموزش به بهره گیری مناسب و مستمر از نرم افزارهای آموزشی در کلاس درس بستگی دارد. برنامه های نرم افزاری آموزشی غالباً به وسیله معلمان و تیم های هماهنگ کننده در مدرسه و با استفاده از ضوابط و معیارهای خاص نرم افزارهای آموزشی کنترل می شوند. کاربردی ترین جنبه نرم افزارهای آموزشی یادگیری، سهولت و دسترسی آسان فراگیر به محتوا است. فراگیرنده با به کارگیری برنامه های نرم افزار آموزشی در محور یادگیری قرار می گیرد و با محیط خود تعامل پیدا می کند. برنامه های نرم افزار آموزشی پشتیبان فرآیند یاددهی - یادگیری و یکی از عوامل اصلی رشد و خلاقیت و تغییر رفتار فراگیر در محیط یادگیری به حساب می آیند. فراگیرندگان با استفاده از برنامه های نرم افزارهای آموزشی توانایی درک پدیده و تولید «تازه» را به دست خواهند آورد. این امر، به معنای یادگیری معنادار و تربیت شهروند برای جامعه اطلاعاتی است (کفاشی، ۱۳۸۹). بر همین اساس بسیاری از نظام های آموزشی در دهه های اخیر سعی کرده اند با ورود و کاربرد تکنولوژی های نوین، یادگیری را با کمترین زمان، بهبود بخشند (فهیمی، ۱۳۸۰).

یکی از پژوهش هایی که در زمینه روش های کاربرد فن آوری اطلاعات و ارتباطات در فرآیند یاددهی-یادگیری انجام شده است تحقیقی است، که توسط نوروژی و همکاران (۲۰۱۸) انجام شده است. در این تحقیق تأکید شده است که روش های کاربرد فن آوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش تنوع بسیار وسیعی دارند. این تحقیق روش های شناسایی شده را در ۳۲ گروه طبقه بندی می کند که عبارتند از: بازی های آموزشی، بازی های ماجراجویانه، نرم افزارهای چند رسانه ای کمک معلم، نرم افزارهای چند رسانه ای خودآموز، شبیه سازی ها، کتاب های الکترونیکی، دائرة المعارف، واژه پرداز، برنامه های ذخیره و بازیابی اطلاعات، برنامه های نمایش و ارائه ای اطلاعات، نشر رومیزی، طراحی به کمک رایانه، پست الکترونیکی، مرور و جستجو از طریق اینترنت، آموزش گروهی مبتنی بر اینترنت، گروه ها و انجمن های اینترنتی، تابلوهای مباحثه، یادگیری الکترونیکی، زبان های برنامه نویسی، نرم افزارهای گرافیکی، نرم افزارهای تولید محتوای آموزشی چند رسانه ای، پژوهش انفرادی و پژوهش گروهی.

بارو و همکاران (۲۰۰۹) در پژوهش خود، به بررسی مزایای آموزش با کامپیوتر در درس ریاضیات پرداخته اند. نمونه بررسی فوق ۱۶۰۰ دانش آموز بود که از ۱۷ مدرسه سه شهر بزرگ در آمریکا انتخاب شده بودند. نتایج حاکی از آن بود که عملکرد دانش آموزان گروه آزمایش (تعلیم دیده در آزمایشگاه کامپیوتر) به نحو بارزی بهتر از گروه گواه (تعلیم دیده به روش سنتی) بود.

پژوهش دیگری توسط دریاکولو و همکاران (۲۰۱۰) تحت عنوان "پیش بینی موفقیت دانش آموزان با روش تدریس فن آوری اطلاعات و ارتباطات همراه با سبک های مختلف یادگیری"، در ترکیه انجام شد. هدف اصلی این مطالعه پیش بینی پیشرفت و موفقیت دانش آموزان به وسیله فن آوری اطلاعات و ارتباطات همراه با سبک های مختلف یادگیری بود. تجزیه و تحلیل آماری حاکی از رابطه مثبت بین پیشرفت تحصیلی و روش تدریس با فن آوری اطلاعات و ارتباطات بود.

مطالعه ای که توسط هاگز و آت ول انجام شد چارچوبی را برای ارزشیابی یادگیری الکترونیکی فراهم ساخت که مبتنی بر تأثیر پنج دسته متغیر بر اثربخشی برنامه های یادگیری الکترونیکی به شرح زیر می باشد: متغیرهای مربوط به یادگیرنده، متغیرهای محیط یادگیری، متغیرهای مربوط به فناوری، متغیرهای زمینه ای و متغیرهای آموزشی که برای ارزشیابی تمامی مؤلفه های مهم ساختار یادگیری الکترونیکی به کار می رود. ابعاد و عناصر اصلی این الگو شامل مقاصد و اهداف برنامه، محتوای دوره، چگونگی طراحی محیط دوره، میزان تعامل، سنجش و ارزشیابی از یادگیری فراگیر، میزان حمایت از آنها و پیامدها می باشد.

تحقیقات و بررسی های به عمل آمده در این زمینه نیز اکثراً حاکی از مفید بودن این ابزار در ایجاد یادگیری بهتر و صرفه جویی در زمان و وقت معلم و یادگیرنده بوده است. به طور مثال می توان به تحقیق شیخ زاده و مهرمحمدی (۱۳۸۴) با عنوان "ساخت نرم افزار آموزشی ریاضی ابتدایی بر اساس رویکرد سازنده گرایی و سنجش میزان اثربخشی آن" انجام گرفت. نتایج نشان دهنده ی تأثیر آموزش های رایانه ای بر ارتقای پیشرفت تحصیلی دانش آموزان نسبت به آموزش های معمول مدارس (آموزش به شیوه سنتی) بود.

مطالعات دیگر نشان می دهند که استفاده از فناوری های نوین در آموزش سنتی، به افزایش اثربخشی یادگیری می انجامد: از جمله تغییرات ایجاد شده در آموزش های سنتی تلفیق شده با فناوری می توان از تغییر نگرش دانش آموزان، افزایش مشارکت و تعامل، و همچنین بالا رفتن اعتماد به نفس دانش آموزان یاد کرد (دامنز، ۲۰۰۳).

در تحقیقی که توسط المخلاfi^۲ (۲۰۰۶) با عنوان تأثیر یادگیری زبان به کمک رایانه بر پیشرفت و انگیزش دانش آموزان دبستانی در درس زبان انگلیسی به عنوان زبان خارجی در امارات متحده عربی انجام گرفت، ۸۳ دانش آموز در دو گروه آزمایشی و کنترل قرار گرفتند که گروه کنترل بدون استفاده از رایانه و گروه آزمایش با استفاده از آن به یادگیری زبان انگلیسی پرداختند. نتایج تحقیق نشان دهنده تفاوت معنادار میان این دو گروه و به سود گروه آزمایشی بوده است. علاوه بر این نتایج نشان دادند که گروه آزمایش انگیزه بیشتری برای یادگیری زبان انگلیسی نسبت به گروه کنترل داشتند.

چان کونج^۳ (۲۰۰۴) در تحقیقی که انجام داد تأثیر شبکه های اینترنتی را در یادگیری بخش های مختلف زبان انگلیسی از قبیل: مکالمه، درک مطلب، نوشتن، نحوه بیان و ساختارهای گرامری مورد بررسی قرار داده و در پایان به این نتیجه رسید که استفاده از این امکانات می تواند یادگیری را در بخش های مختلف زبان انگلیسی و به طور کلی یادگیری زبان انگلیسی افزایش دهد.

الکاتین^۴ (۲۰۰۳) نیز در تحقیق خود که در دانشگاه عربستان انجام داد تأثیر استفاده از کامپیوتر و نرم افزارهای آموزشی را به عنوان یک ابزار کمکی در آموزش زبان انگلیسی مورد بررسی قرار داد و در نتایج خود عنوان کرد که این ابزارها موجب صرفه جویی در زمان تدریس و افزایش یادگیری این درس در دانش آموزان شده اند.

دلاکل فسونی^۵ (۲۰۰۱) نیز تأثیر کاربرد کامپیوتر و اینترنت را در یادگیری درس زبان انگلیسی مورد بررسی قرار داد و به این نتیجه رسید که این ابزار باعث افزایش یادگیری دانش آموزان می شود، همکاری و مشارکت را در بین آنها بالا می برد و مهارت های زبانی آنان را به ویژه در خصوص تلفظ صحیح کلمات افزایش می دهد.

کندراسو^۶ (۲۰۰۱) نیز با بررسی تأثیر برنامه های کامپیوتری در یادگیری درس زبان انگلیسی به این نتیجه رسید که نرم افزارهای کامپیوتری و منابع کامپیوتری می توانند باعث افزایش یادگیری زبان انگلیسی شوند. توانایی واژه پردازی کامپیوتر به دانش آموز فرصت می دهد تا بر آنچه سعی دارد بگوید؛ تمرکز داشته باشد، بدون آنکه کندی در نوشتن، پاک کردن و تصحیح مطالب یا جستجوی واژه در فرهنگ لغت موجب دلسردی او شود. وجود انواع فرهنگ لغت موجب می شود دانش آموز دسترسی صحیح و کامل به لغات و معانی آنها داشته باشد که این خود در یادگیری معانی لغات و عبارات به دانش آموز کمک فراوانی می نماید.

شهامت و شهامت در پژوهشی با هدف بررسی فن آوری آموزشی در روش های تدریس انگلیسی در دانشگاههای دولتی و آزاد شیراز، به این نتیجه دست یافتند که تدریس زبان انگلیسی با استفاده از فن آوری آموزشی در انگیزه دانشجویان نسبت به یادگیری موثر بود و تفاوتی معنادار بین استفاده از فن آوری آموزشی در دانشگاه دولتی و آزاد

^۱ . Domense

^۲ . Almekhlafi

^۳ . Chuan Kung

^۴ . Al-Kahtani

^۵ . Dela Cal-Fasoni

^۶ . Kendrasue

وجود دارد. دانشگاه آزاد در کلاسهای درس زبان انگلیسی بیشتر از سی دی، اینترنت، آزمایشگاه زبان، دستگاه اسکنر استفاده می کند تا دانشگاه دولتی. یزدانی، حسینی نسب و فرنیا تاثیر آموزش به کمک رایانه در مقایسه با روش آموزش سنتی بر یادگیری زبان انگلیسی سال دوم دبیرستانهای دخترانه تبریز را بررسی کردند. آنها به این نتیجه دست یافتند که آموزش به کمک رایانه بر یادگیری زبان انگلیسی موثر است.

با توجه به مطالب ذکر شده، سوال اصلی این پژوهش، این است که آیا آموزش زبان انگلیسی به روش الکترونیکی می تواند یادگیری دانش آموزان را بهبود بخشد و نسبت به روشهای سنتی تدریس از این نظر برتری داشته باشد. لذا، با توجه به اینکه تحقیقی در این زمینه در شهرستان خوی انجام نگرفته است، برای نیل به این منظور، به بررسی و مقایسه نتایج حاصل از این دو روش پرداخته شد و این فرضیه های پژوهشی تدوین گردید.

- ۱- بین میزان مهارت گوش دادن دانش آموزان در آموزش سنتی و آموزش الکترونیک تفاوت وجود دارد.
- ۲- بین میزان مهارت نوشتن دانش آموزان در آموزش سنتی و آموزش الکترونیک تفاوت وجود دارد.
- ۳- بین میزان مهارت خواندن دانش آموزان در آموزش سنتی و آموزش الکترونیک تفاوت وجود دارد.
- ۴- بین میزان مهارت صحبت کردن دانش آموزان در آموزش سنتی و آموزش الکترونیک تفاوت وجود دارد.

روش

روش این تحقیق با توجه به موضوع، اهداف و فرضیه ها، نیمه تجربی یا شبه آزمایشی است. جامعه آماری آن متشکل از دانش آموزان دختر سال سوم متوسطه مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ در شهرستان خوی به تعداد ۱۱۶۵ نفر می باشد. حجم نمونه برابر با ۴۴ نفر بود. نمونه گیری به صورت تصادفی ساده انجام گرفت، یعنی از بین ۱۶ دبیرستان دخترانه این شهرستان، به صورت تصادفی یک دبیرستان و از بین کلاسهای موجود در دبیرستان، دو کلاس ۲۲ نفری به صورت تصادفی انتخاب شدند. سپس به صورت تصادفی ساده، در یک گروه به صورت سنتی و در گروه دیگر به صورت الکترونیکی تدریس صورت گرفته است.

جدول ۱: توزیع فراوانی حجم نمونه در دو گروه مورد مطالعه

جمع	کلاس سوم ۲	کلاس سوم ۱	
۲۲		۲۲	سنتی
۲۲	۲۲		الکترونیکی
۴۴	۲۲	۲۲	جمع

قبل از ورود متغیر مستقل (روش تدریس الکترونیک) پیش آزمون انجام شد و سپس فقط در گروه آزمایشی، تدریس الکترونیک در یک دوره شش ماهه تحصیلی انجام شد و در آخر دوره مجدداً امتحان برگزار شد و پیشرفت تحصیلی دو گروه آزمودنی توسط نمره ای که آزمودنی ها از آزمون معلم ساخته (مبتنی بر مفاهیم دروس ارائه شده در کتب درسی زبان انگلیسی در چهار بعد مهارت گوش، مهارت نوشتن، مهارت خواندن، مهارت صحبت کردن) به دست آوردند، محاسبه شد. آزمونهای دوگروه یکسان بودند. برای مهارت شنیدن از آزمایشگاه سایت Randall و برای مهارت خواندن و نوشتن از سایت ReadTheory.org و برای مهارت صحبت کردن نیز از سایت talkenglish.com استفاده کردیم. در تمام مدت آزمون، سعی شد که اثر استرس و فشار بر روی دانش آموزان به حداقل میزان ممکن برسد و دانش آموزان در نهایت آرامش به دور از هرگونه استرس، آزمون خود را انجام دهند.

ابزار گردآوری اطلاعات ورقه های امتحانی بود که توسط دبیر زبان تنظیم شده بودند. روایی سوالات امتحانی با مشورت با استاد راهنما و نظر ایشان مورد تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه ها نیز با اعمال ضریب آلفای کرونباخ حدود ۰/۹۵ برآورد شد. برای محاسبه شاخص های مرکزی و پراکنندگی از آمار توصیفی و جهت تعمیم نتایج به جامعه آماری از آزمون t دو گروه مستقل، t تک گروهی و t وابسته استفاده شده است.

جدول ۲- شاخص‌های آمار توصیفی پیش آزمون و پس آزمون متغییر مهارت‌های چهارگانه گروه کنترل و آزمایش

Group Statistics

Test	N	میانگین	انحراف استاندارد	انحراف استاندارد از میانگین
کنترل Writing	پیش آزمون	22	12.2273	3.33712
	پس آزمون	22	12.5455	2.97173
آزمایش Writing	پیش آزمون	22	12.5455	2.93951
	پس آزمون	22	16.7273	2.47236
کنترل Listening	پیش آزمون	22	11.7273	3.28317
	پس آزمون	22	12.1364	3.52265
آزمایش Listening	پیش آزمون	22	11.6818	3.41407
	پس آزمون	22	17.0455	1.29016
کنترل Reading	پیش آزمون	22	8.4545	2.70321
	پس آزمون	22	8.2727	3.07342
آزمایش Reading	پیش آزمون	22	8.5000	2.90730
	پس آزمون	22	13.9545	2.78563
کنترل Speaking	پیش آزمون	22	11.6364	3.79907
	پس آزمون	22	12.0000	2.82843
آزمایش Speaking	پیش آزمون	22	12.0000	3.45033
	پس آزمون	22	15.3636	2.70001

جدول ۳- آزمون t مستقل برای مقایسه میانگین نمرات پیش آزمون متغییر مهارت‌های چهارگانه گروه کنترل و آزمایش

پیش آزمون = Test

Paired Samples Test^a

	Paired Differences	میانگین	انحراف استاندارد	انحراف استاندارد از میانگین		t	df	Sig. (2-tailed)	
				۹۵٪ اطمینان بازه اطمینان از تفاوت					
				پایین	بالا				
Pair 1	کنترل Writing – آزمایش Writing	-.31818	.77989	.16627	-.66396	.02760	-1.914	21	.069

Pair 1	Speaking - کنترل ازمایش Speaking	-.36364	.84771	.18073	-.73949	.01222	-2.012	21	.057
Pair 1	Listening - کنترل ازمایش Listening	.04545	.72225	.15398	-.27477	.36568	.295	21	.771
Pair 1	Reading - کنترل ازمایش Reading	-.04545	.72225	.15398	-.36568	.27477	-.295	21	.771

a. Test = پیش آزمون

جدول ۴ - آزمون t مستقل برای مقایسه میانگین نمرات پس آزمون متغییر مهارت‌های چهارگانه گروه کنترل و آزمایش

پس آزمون = Test

Paired Samples Test^a

		Paired Differences				t	df	Sig. (2-tailed)	
		میانگین	انحراف استاندارد	انحراف استاندارد از میانگین					
				پایین	بالا				
Pair 1	Writing - کنترل ازمایش Writing	-4.18182	.95799	.20424	-4.60657	-3.75707	-20.475	21	.000
Pair 1	Speaking - کنترل ازمایش Speaking	-3.36364	1.09307	.23304	-3.84828	-2.87900	-14.434	21	.000
Pair 1	Listening - کنترل ازمایش Listening	-4.90909	2.40850	.51349	-5.97696	-3.84122	-9.560	21	.000
Pair 1	Reading - کنترل ازمایش Reading	-5.68182	.94548	.20158	-6.10102	-5.26261	-28.187	21	.000

a. Test = پس آزمون

جدول ۵ - آزمون t وابسته برای مقایسه میانگین نمرات پیش آزمون و پس آزمون متغییر مهارت‌های چهارگانه گروه کنترل

Independent Samples Test

		آزمون لون برای برابری واریانسها		آزمون t برای برابری میانگینها					آزمون t برای برابری میانگینها	
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	تفاوت معنی‌دار	تفاوت خطای استاندارد	٪۹۵ اطمینان بازه اطمینان از تفاوت	
									پایین	بالا
کنترل Writing	Equal variances assumed	.509	.479	-.334	42	.740	-.31818	.95269	-2.24078	1.60442
کنترل Speaking	Equal variances assumed	4.260	.045	-.360	42	.721	-.36364	1.00979	-2.40148	1.67420

	Equal variances not assumed			-.360	38.809	.721	-.36364	1.00979	-2.40645	1.67918
کنترل Listening	Equal variances assumed	.295	.590	-.398	42	.692	-.40909	1.02665	-2.48096	1.66278
کنترل Reading	Equal variances assumed	.461	.501	.208	42	.836	.18182	.87265	-1.57925	1.94289

جدول ۶ - آزمون t وابسته برای مقایسه میانگین نمرات پیش آزمون و پس آزمون متغیر مهارت‌های چهارگانه گروه آزمایش

		آزمون لون برای برابری واریانسها		آزمون t برای برابری میانگین‌ها					آزمون t برای برابری میانگین‌ها	
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	تفاوت معنی‌دار	تفاوت خطای استاندارد	٪۹۵ اطمینان بازه اطمینان از تفاوت	
									پایین	بالا
آزمایش Writing	Equal variances assumed	2.590	.115	-5.107	42	.000	4.18182	.81890	-5.83443	2.52921
آزمایش Speaking	Equal variances assumed	2.856	.098	-3.601	42	.001	3.36364	.93407	-5.24867	1.47860
آزمایش Listening	Equal variances assumed	22.727	.000	-6.893	42	.000	5.36364	.77812	-6.93395	3.79333
	Equal variances not assumed			-6.893	26.878	.000	5.36364	.77812	-6.96055	3.76673
آزمایش Reading	Equal variances assumed	.012	.912	-6.354	42	.000	5.45455	.85844	-7.18694	3.72215

یافته‌ها

فرضیه اول: بین میزان مهارت خواندن دانش آموزان در آموزش سنتی و آموزش الکترونیک تفاوت وجود دارد. با بررسی داده‌های مربوط به مهارت خواندن دانش آموزان و مقایسه آنها در سطح معناداری (۰/۰۰۰) مشخص گردید که تفاوت معناداری بین میانگین نمرات پس آزمون گروه آزمایش و پس آزمون گروه کنترل وجود دارد. با توجه به دو میانگین ۰۹/۲۷ و ۱۳/۹۵ میتوان نتیجه گرفت که تدریس الکترونیک موجب پیشرفت در Reading دانش آموزان می‌شود. نتایج بدست آمده با نتایج حاصل از تحقیقات المخلافی^۱ (۲۰۰۶) که تفاوت معناداری را بین مهارت‌های مختلف زبان انگلیسی در میان دانش‌آموزان گروه‌های آزمایش و کنترل مورد پژوهش نشان داده بود و نیز

^۱ . Almekhlafi

چان کونج^۱ (۲۰۰۴) که تاثیر استفاده از شبکه های اینترنتی را بر مکالمه، درک مطلب، نوشتن، نحوه بیان و ساختارهای گرامری مورد بررسی قرار داده و در پایان به این نتیجه رسیده که استفاده از این امکانات می تواند یادگیری را در بخش های مختلف زبان انگلیسی و به طور کلی یادگیری زبان انگلیسی افزایش دهد همسویی دارد. چنین به نظر می رسد که استفاده از ابزارهای الکترونیکی و برقراری ارتباط اینتراکتیو بین معلم و دانش آموز میتواند توانایی خواندن متون انگلیسی را در وی بهبود بخشد. استفاده از متون اینترنتی، صفحات وب، سی دی های آموزشی، فایل های PDF و ... که هر کدام بخشی از رسانه های فناوریهای روز می باشند، در این پیشرفت دخیل هستند.

فرضیه دوم: بین میزان مهارت گوش دادن دانش آموزان در آموزش سنتی و آموزش الکترونیک تفاوت وجود دارد. با بررسی داده های مربوط به مهارت گوش دادن دانش آموزان و مقایسه آنها در (۰/۰۰۰) مشخص می گردد که تفاوت معناداری بین میانگین نمرات پس آزمون گروه آزمایش و پس آزمون گروه کنترل وجود دارد. با توجه به دو میانگین پیش آزمون و پس آزمون ۱۲/۱۳ و ۱۷/۰۴ میتوان نتیجه گرفت که تدریس الکترونیک موجب پیشرفت در listening دانش آموزان می شود. نتایج حاصل ما با نتایج حاصل از پژوهش چان کونج^۲ (۲۰۰۴) و نیز کندراسو^۳ (۲۰۰۱) همخوانی دارد. وی با بررسی تأثیر برنامه های کامپیوتری در یادگیری درس زبان انگلیسی به این نتیجه رسید که نرم افزارهای کامپیوتری و منابع کامپیوتری می توانند باعث افزایش یادگیری زبان انگلیسی شوند. فرضیه سوم: بین میزان مهارت صحبت کردن دانش آموزان در آموزش سنتی و آموزش الکترونیک تفاوت وجود دارد. با بررسی داده های مربوط به مهارت صحبت کردن دانش آموزان و مقایسه آنها در (۰/۰۰۰) مشخص می گردد که تفاوت معناداری بین میانگین نمرات پس آزمون گروه آزمایش و پس آزمون گروه کنترل وجود دارد. با توجه به دو میانگین پیش آزمون و پس آزمون ۱۲/۰۹ و ۱۵/۳۶ میتوان نتیجه گرفت که تدریس الکترونیک موجب پیشرفت در Speaking دانش آموزان می شود. نتیجه حاصله با نتایج حاصل از پژوهش دلاکل فسونی^۴ (۲۰۰۱) همخوانی دارد وی تأثیر کاربرد کامپیوتر و اینترنت را در یادگیری درس زبان انگلیسی مورد بررسی قرار داد و به این نتیجه رسید که این ابزار باعث افزایش یادگیری دانش آموزان می شود، همکاری و مشارکت را در بین آنها بالا می برد و مهارت های زبانی آنان را به ویژه در خصوص تلفظ صحیح کلمات افزایش می دهد.

فرضیه چهارم: بین میزان مهارت نوشتن دانش آموزان در آموزش سنتی و آموزش الکترونیک تفاوت وجود دارد. با بررسی داده های مربوط به مهارت نوشتن دانش آموزان و مقایسه آنها در (۰/۰۰۰) مشخص می گردد که تفاوت معناداری بین میانگین نمرات پس آزمون گروه آزمایش و پس آزمون گروه کنترل وجود دارد. با توجه به دو میانگین پیش آزمون و پس آزمون ۱۲/۹۰ و ۱۶/۷۲ میتوان نتیجه گرفت که تدریس الکترونیک موجب پیشرفت در Writing دانش آموزان می شود. نتیجه حاصل شده با نتایج حاصل از پژوهش ان گرلید و ترسی بورن (۲۰۰۲) همخوانی دارد. آنها در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که بهره گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و بر خود کارآمدی آنها، تأثیری مثبت دارد و سبب می شود که دانش آموزان از مهارت های فراشناختی بهتر استفاده کنند. علاوه بر این، نتایج مطالعات نشان می دهد که کاربرد آموزش مبتنی بر رایانه در دانش آموزان احساس بهتری نسبت به موفقیت در مدرسه ایجاد میکند و دانش آموزانی که در مدارس فناوری محور آموزش می بینند، نسبت به دانش آموزان مدارس عادی از عزت نفس و اعتماد به نفس بیشتری برخوردارند. مسئله اعتماد به نفس و کم بودن استرس و اضطراب دانش آموزان از عوامل مهم در بهبود سیر یادگیری است. دانش آموزان با استفاده از نرم افزارهای کاربردی و تمرین و تکرار به کمک نرم افزار میتوانند مهارتهای زبانی خود را بهبود بخشند.

---

۱. Chuan Kung

۲. Chuan Kung

۳. Kendrasue

۴. Dela Cal-Fasoni

نتیجه‌گیری و ارائه راهکار

با توجه به فرضیه اول پژوهش "بین میزان مهارت گوش دادن دانش آموزان در آموزش سنتی و آموزش الکترونیک تفاوت وجود دارد" و با توجه به اهمیت استفاده از تکنولوژیهای روز در بهبود و تقویت مهارت گوش دادن دانش آموزان پیشنهاد میگردد نتایج تحقیقات مربوط به اثربخشی روش‌های نوین و فعال تدریس و استفاده از نرم‌افزارهای نوین آموزشی و محیطهای آموزشی اینترکتیو، به صورت کاربردی انتشار یابد و به مراکز آموزشی دیگر، ارسال شود.

با توجه به فرضیه دوم پژوهش "بین میزان مهارت نوشتن دانش آموزان در آموزش سنتی و آموزش الکترونیک تفاوت وجود دارد." و نتایج حاصله از تحلیل و بررسی این مورد و اثربخشی بیشتر روشهای آموزش الکترونیک بر مهارت خواندن دانش آموزان در مقایسه با یادگیری سنتی، پیشنهاد می‌گردد تسهیلات و امکانات آموزشی لازم برای آموزش به کمک رایانه در مراکز آموزشی ایجاد شود.

با توجه به فرضیه سوم پژوهش "بین میزان مهارت خواندن در آموزش سنتی و آموزش الکترونیک تفاوت وجود دارد" پیشنهاد می‌گردد برای ایجاد انگیزه در فراگیران و همچنین مدرّسان از روش آموزش مبتنی بر رایانه در کلاس استفاده شود.

با توجه به فرضیه چهارم پژوهش "بین میزان میزان مهارت صحبت کردن دانش آموزان در آموزش سنتی و آموزش الکترونیک تفاوت وجود دارد." و نتایج حاصل از بررسی این فرضیه پیشنهاد می‌گردد به منظور ایجاد تعامل یاددهنده و یادگیرندگان با یکدیگر و همچنین یادگیری بیشتر و سریعتر، بهتر است از روش آموزش مبتنی بر رایانه، استفاده شود.

منابع و مآخذ:

۱. بابائی، محمود. (۱۳۸۹). مقدمه‌ای بر یادگیری الکترونیکی، انتشارات پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران و نشر چاپار.
۲. شیخ زاده، مصطفی-مهر محمدی، محمود. (۱۳۸۳). نرم افزار آموزش ریاضی ابتدایی بر اساس رویکرد سازنده گرایی و سنجش میزان اثر بخشی آن، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، فصلنامه نوآوریهای آموزشی، سال سوم، شماره ۹:
۳. صفوی، امان الله ، ۱۳۷۰ ، کلیات روشها و فنون تدریس ، تهران ، نشر معاصر .
۴. فاضل، امیر؛ کمالیان، امین رضا (۱۳۸۸). بررسی پیشنهادها و امکان سنجی اجرای نظامیادگیری الکترونیکی. نشریه علمی پژوهشی فناوری آموزش. ۴.
۵. محمدحسین زاده، معصومه (۱۳۸۹) بررسی رابطه بین انگیزش تحصیلی و خودکارآمدی
۶. نصیری نیا، مریم-فهمی، مهدی. (۱۳۸۵). شناسایی چالشهای به کار گیری فناوری اطلاعات در ایران ، ماهنامه تدبیر، شماره: ۱۶۷
۷. نوروژی، معصومه-زندی، فرانک-موسی مدنی، فریبرز. (۱۳۸۷). رتبه بندی روشهای کاربرد فناوری اطلاعات در فرایند یاددهی-یادگیری مدارس، فصلنامه نوآوریهای آموزشی، شماره: ۲۶
8. Bolliger, D. U., Supanakorn, S., & Boggs, C. (2010). Impact of podcasting on student motivation in the online learning environment. *Computers & Education, 55*(2), 714-722.
9. Bayir, Safak- Keser, Hafize. (۲۰۰۹). "Information and communication technologies coordinator teachers' evaluations of computer working

environments in terms of ergonomics", *Procedia Social and Behavioral Sciences*, No, 1, pp. 335-341

10. Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
11. Bauer, J., & Mulder, R. H. (2006). Upward feedback and its contribution to employees' feeling of self determination. *Journal of Workplace Learning*, 18(7&8), 508-521.
12. Chiu, C. M., Hsu, M. H., Sun, S. Y., Lin, T. C., & Sun, P. C. (2005). Usability, quality, value and e-learning continuance decisions. *Computers & Education*, 45(4), 399-416.
13. Gulbahar, Yasemin. (2007). "Technology Planning: A roadmap to Successful technology integration in school", *computers & Education*, No, 49, pp. 956-963
14. Higgins, S. (2003). Does ICT improve learning and teaching in schools?. A BERA Professional User Review. Nottingham: British Educational Research Association.
15. Lee, M. C. (2010). Explaining and predicting users' continuance intention toward e-learning: An extension of the expectation-confirmation model. *Computers & Education*, 54(2), 506-516.
16. Phobun, P., & Vicheanpanya, J. (2010). Adaptive intelligent tutoring systems for e-learning systems. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 4064-4069.
17. Roca, J. C., Chiu, C. M., & Martinez, F. J. (2006). Understanding elearning continuance intention: An extension of the Technology Acceptance Model. *International Journal of Human-Computer Studies*, 64(8), 683-696.